

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
кафедра музикознавства і хорового мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету культури і мистецтв
доц.Крохмальний Р.О.

“ _____ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ (ФОРТЕПІАНО)

галузь знань **02 "Культура і мистецтво"**
(шифр і назва напряму підготовки) для спеціальності

для спеціальності **025 "Музичне мистецтво"**
(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації **Музикознавство**
(назва спеціалізації)

факультету **культури і мистецтв**
(назва інституту, факультету, відділення)

2020 __ – 2021 __ навчальний рік

Робоча програма Основний музичний інструмент фортепіано для студентів
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 025 Музичне мистецтво, спеціалізації Музикознавство
(шифр, назва)

Розробники: кандидат мистецтвознавства, доцент Салдан С. О.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) музикознавства та хорового мистецтва

Протокол № 18 від. “ 25 ” червня 2020 р.

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії) _____ (Медведик Ю.Є.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 2020 р.

Схвалено Вченою радою факультету культури і мистецтв

Протокол № _____ від. “ _____ ” _____ 2020 р.

“ _____ ” _____ 20 р. Голова _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Основний музичний інструмент» (фортепіано)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3/3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво (шифр, назва)	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування) 025 Музичне мистецтво	<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 2		1-й
Курсова робота -		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 180		1- 2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: МАГІСТР	<i>Лекції</i>
		-
		<i>Практичні, семінарські</i>
		64
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
116		
		Вид контролю: залік/іспит

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1/2

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності, подальший розвиток набутих на попередніх курсах інструментально-виконавських умінь, опанування фактурою твору для поглибленого музикознавчого аналізу й використання набутих знань у педагогічній практиці.

Завдання: розвиток професійної самостійності студентів, що передбачає формування свідомого ставлення до музичного мистецтва, розширення світогляду, розвиток художньої індивідуальності, вдосконалення слухової уваги та самоконтролю, вміння самостійно працювати над музичним твором.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

раціональні методи розучування та роботи над музичними творами;
 стильові та жанрові особливості фортепіанної музики;
 характеристики засобів музичної виразності (метро-ритм, артикуляція, динаміка, агогіка, тембр, туше, педалізація);
 аплікатурні принципи як засіб вирішення відповідних художніх завдань;
 навчально-методичну, музикознавчу, психолого-педагогічну літературу для змістовного аналізу музичних творів;
 нотні позначення, специфічні для даного інструмента;

вміти:

осягнути художню ідею на основі жанрово-стильового аналізу твору;
 володіти виконавським матеріалом різних епох і стилів світової і вітчизняної культури;
 використовувати виразові можливості музичного інструмента;
 грамотно педалізувати музичний твір;
 усно представити музично-теоретичний та виконавський аналіз музичних творів,

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні компоненти практичної та технічної підготовки.

Тема 1. Вдосконалення основ технічної майстерності. Робота над етюдами.

Тема 2. Розвиток професійних музичних навичок в роботі над поліфонічним твором.

Змістовий модуль II. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації фортепіанних творів.

Тема 1. Жанрово-стильові проблеми у фортепіанних творах зарубіжних композиторів.

Тема 2. Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями фортепіанних п'єс українських композиторів.

Змістовий модуль III. Вдосконалення та закріплення художньо-виконавських навичок .

Тема 1. Виконавський аналіз та специфіка інтерпретації творів великої форми зарубіжних композиторів

Тема 2. Жанр сонати та варіації на народну тему в українській музиці.

Змістовий модуль IV. Структура та драматургія фортепіанних творів різних жанрів, аналіз концептуально-інтерпретаційної моделі

Тема 1. Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики (вітчизняних та зарубіжних композиторів).

Тема 2. Аналіз стильових особливостей виконання підсумкової програми у підготовці до іспиту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основні компоненти практичної та технічної підготовки.												
Тема 1. Вдосконалення основ технічної майстерності. Робота над етюдами.			2			10						
Тема 2. Розвиток професійних музичних навичок в роботі над поліфонічним твором.			10			10						
Разом за змістовим модулем 1			12			20						
Змістовий модуль 2. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації фортепіанних творів.												

Тема 1. Жанрово-стильові проблеми у фортепіанних творів зарубіжних композиторів.	20		10			20							
Тема 2. Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями фортепіанних п'єс українських композиторів.	25		10			18							
Разом за змістовим модулем II	45		32			58							
Змістовий модуль III. Вдосконалення та закріплення художньо-виконавських навичок													
Тема 5. Виконавський аналіз та специфіка інтерпретації творів великої форми зарубіжних композиторів			2			10							
Тема 6. Жанр сонати та варіації на народну тему в українській музиці.	25		10			10							
Разом за змістовим модулем III	45												
Змістовий модуль IV. Структура та драматургія фортепіанних творів різних жанрів, аналіз концептуально-інтерпретаційної моделі													
Тема 7. Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики (вітчизняних та зарубіжних композиторів).	20		10			20							
Тема 8. Аналіз стильових особливостей	25		10			18							

виконання підсумкової програми у підготовці до іспиту.											
Разом за змістовим модулем 4	45		32								
Усього годин	180		64			116					

5. Теми семінарських занять -

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вдосконалення основ технічної майстерності. Робота над етюдами.	2
2.	Розвиток професійних музичних навичок в роботі над поліфонічним твором.	10
3.	Жанрово-стильові проблеми у фортепіанних мініатюрах зарубіжних композиторів.	10
4.	Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями фортепіанних п'єс українських композиторів	10
5.	Виконавський аналіз та специфіка інтерпретації творів великої форми зарубіжних композиторів	2
6.	Жанр сонати та варіації на народну тему в українській музиці	10
7.	Ознайомлення з різними формами сучасної та джазової музики (вітчизняних та зарубіжних композиторів).	10
8.	Аналіз стильових особливостей виконання підсумкової програми (іспит).	10
	Всього	64

7. Теми лабораторних занять -

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вдосконалення технічної майстерності	20
2	Розвиток професійних музичних навичок в роботі над поліфонічним твором	38
3	Жанрово-стильові проблеми у фортепіанних мініатюрах зарубіжних композиторів.	20
4	Ознайомлення з фактурними та образно-звуковими особливостями фортепіанних п'єс українських композиторів.	38
	Разом	116

9. Індивідуальні завдання

Виступ в концертній програмі

10. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, евристичний.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента виконаних завдань.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
10	10	10	10	10	20	20	10	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
		а

Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	10	5	5	5	5	5	10		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічними радами коледжів).

13. Методичне забезпечення

Нотний матеріал, довідкова література, підручники, посібники, монографії

14. Рекомендована література

Основна

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века. – Ленинград: Советский композитор, 1990. – 288 с.

2. *Кашкадамова Н.* Фортепіанне мистецтво у Львові. – Тернопіль: Астон, 2001. – 400 с.
3. *Кияновська Л.* Стильова еволюція галицької музичної культури ХІХ- ХХ ст. – Тернопіль: Астон, 2000. – 340 с.
4. *Козаренко О.* Національна музична мова в контексті постмодернізму // Наукові записки. Серія “Мистецтвознавство”. - Тернопіль, 1999. - Вип. 1. – С. 9– 16.
5. *Нейгауз Г. Г.* Об искусстве фортепианной игры. – М.: Музыка, 1967. – 265 с.
6. *Цыпин Г. М.* Музыкант и его работа. – М.: Сов. композитор, 1988. – 384 с.
7. *Шнабель А.* Моя жизнь и музыка // Исполнительское искусство зарубежных стран. Вып. 3. – М., 1967. – С. 146.

Допоміжна

8. *Задерацький В.* Про природу та історичну функцію стилю Мирослава Скорика // Мирослав Скорик . - Львів, 1999. – С. 5– 27.
9. *Кияновська Л.* Творчість Василя Барвінського і художні стилі ХХ ст. // Василь Барвінський і українська музична культура. – Тернопіль, 1998. – С. 15– 18.
10. *Кияновська Л.* Син століття Микола Колесса в українській культурі ХХ ст. – Львів: Вид- во НТШ, 2002. – 293 с.
11. *Салдан С. О.* Фортепіанна мініатюра у творчості львівських композиторів Українське мистецтвознавство. №33. — Київ: – Вид. “Музична Україна”, 2004. – С.287-296.

Нотний матеріал

1. Барвінський В. Сонати. – К., 1990. – 64 с.
2. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. – К., 1988. – 158с.
3. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг. Том І. Редакція Б. Муджеліні. – К., 1973. – 125 с. Т. II – К., 1994. – 134 с.
4. Бах Й. С. Двоголосні інтенції. – К., 2004. – 31 с.
5. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. – К., 1993. – 48 с.
6. Бетховен Л. Вибрані фортепіанні твори. – К., 1975. – 68 с.
7. Бетховен Л. П'єси для фортепіано. – К., 1993. – 79 с.

8. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. Т.І. – Москва, 1989. – 303 с. Т. II. – 1991. – 344 с.
9. Бортнянський Д. Сонати. – Ленинград, 1989. – 27 с.
10. Виборні етюди російських композиторів. – К., 1987. – 134 с.
11. Гаврилин В. Пьеси. Для фортепиано. Т.І. – Москва, 1996. – 44 с.
12. Гайдн Й. Сонаты для фортепиано. – Москва, 2008. – 164 с.
13. Гедике А. Двенадцать мелодических этюдов. – Москва, 1999. – 45 с.
14. Глинка М. Пьесы. – Ростов – на – Дону, 1998. – 72 с.
15. Гречанинов А. Детский альбом. Бусинки. – Москва, 1988. – 31 с.
16. Григ Э. Лирические пьесы. – Москва, 2006. – 202 с.
17. Гріг Е. Поетичні картинки для фортепіано. – К., 1967. – 18 с.
18. Кабалевський Д. Фортепианная музыка для детей и юношества. – Москва, 1974. – 28 с.
19. Клементі М. Сонатини. – К., 1993. – 23 с.
20. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. Редакція М. Б. Степаненка. – К., 1994. – 62 с.
21. Левченко Л. Музичне джерельце. Збірка музичних творів. Випуски 1,2,3,4. – Харків, 2004 р.
22. Лешгорн А. Этюды, соч. 65. – Москва, 2005. – 31 с.
23. Мошковский М. 15 Virtuозных этюдов, соч. 72. – Москва, 1994. – 23с.
24. Моцарт В. Избранные сонаты. Редакция К. Мартинсена, В. Вайсмана. – Ростов – на – Дону 1998. – 133 с.
25. Моцарт В. Три сонати для фортепіано. – К., 1993. – 32 с.
26. Популярні твори для фортепіано. Вип. 3. Укладач Б.Р. Верещагін. – К., 1977. – 39 с.
27. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. – 31 с.
28. Сонатини для фортепіано. Для середніх класів ДМШ. Упорядкування Ю.В. Долі. – К., 2008. – 29 с.
29. Українська фортепианна музика. Педагогічний репертуар для дітей та

юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. – К., 2006. – 162 с.

30. Фортепіано 5 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 111 с.
31. Фортепіано 5 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 103 с.
32. Фортепіано 6 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 103 с.
33. Фортепіано 6 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1988. – 95 с.
34. Фортепіано 7 клас. Перша частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1989. – 119 с.
35. Фортепіано 7 клас. Друга частина Учбовий репертуар для дитячих музичних шкіл. Упорядник Б.О. Милич. – К., 1982. – 112 с.
36. Чайковський П. Дитячий альбом, тв. 39. – К., 1995. – 40 с.
37. Чайковский П. Времена года. – Москва. 1998. – 56 с.
38. Шопен Ф. Сім прелюдій. Для фортепіано. – К., 2003. – 8 с.
39. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. – К., 1993. – 36 с.
40. Щуровський Ю.С. Вибрані твори для фортепіано. – К., 1987. – 79 с.
41. Щуровський Ю.С. Калейдоскоп. Дитячі п'єси для фортепіано. – К., 1982. – 39 с.

15. Інформаційні ресурси

. Інформаційні ресурси

http://www.big-library.com.ua/book/6_Istoriya_ukrainskoi_kylytyri/

<http://uk.wikipedia.org/>

<http://krai.lib.kherson.ua/a1-peopl-1.htm>

<http://www.ukrainians-world.org.ua/>

<http://exlibris.org.ua/greathistory/r38.html>

<http://notes.tarakanov.net/vokjazz.htm> – джазові ноти дле солістів

<http://www.piano.ru/library.html> - бібліотека фортепіанних нот http://nlib.narod.ru/_index.html

<http://mus.lib.ru/> - нотний архів. <http://mutopiaproject.org/browse.html> - нотна бібліотека.

<http://notes.tarakanov.net/bachpss.htm>

http://nma.redhost24-001.com/DME/nma/nmapub_srch.php

<http://www.keyboards.ru/play/index.html> Ноты и литература:

<http://ldn-knigi.lib.ru/Musik.htm> <http://ru.wikipedia.org/wiki/Музыка>

<http://nephele.kulichki.com/forum/> <http://www.notaviva.com/performance/index.html>

<http://www.mfiles.co.uk/sheet-music-classical.htm> http://www.zimmusic.com/pages/an_02_01.php